

Szabotica és vidékéről
SZABOTICA
MAJ IOVIN TRG 8
Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Cirkonostég 5-10. 5-53

NAPILÓ

Előfizetés és hirdetés
egyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Kijelentés
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. OKTÓBER 10.
CSÜTÖRTÖK

276. SZÁM

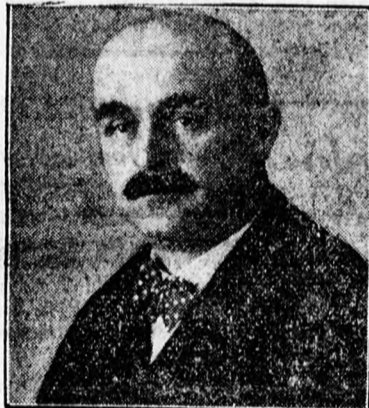
Őfelsége kinevezte a bánokat

Popovics Dáka volt miniszter került a dunai bánság élére

Beogradból jelentik: Az Avala jelentik: Őfelsége Alekszandar király szerdán ukázt irt alá a bánok kinevezéséről. Az ukáz szövege a következő:

Mi, I. Alekszandar, Isten kegyelméből és a nép akaratóból Jugoszlávia királya, minisztertanácsunk elnökének javaslatára a királyság új közigazgatási beosztásról szóló törvény 5. és 18. §-ai alapján kinevezzük:

- A drávai bánóság bánjává Serbec Dusán volt minisztert, ljubljani egyetemi tanárt.
- A szávai bánóság bánjává dr. Silovics Joszip zagrebi egyetemi tanárt, a legfelsőbb törvényhozó tanács tagját.
- A vrbasi bánóság bánjává Miloszavljevics Szevicszláv volt minisztert.
- A tengerparti bánóság bánjává dr. Tartaglia Ivo ügyvédet, Szplit város alpolgármesterét.
- A drinai bánóság bánjává Popovics Vellmir nyugalmazott minisztert.
- A zetai bánóság bánjává Szmiljanics Krszta nyugalmazott hadseregtábornokot.
- A dunai bánóság bánjává Popovics Dáka volt minisztert.



Popovics Dáka
a dunai bánóság bánja.

A morvai bánóság bánjává Neszorovics Gyorgye nyugalmazott államtanácsost, a legfelsőbb törvényhozó tanács tagját.

A vardari bánóság bánjává Lázics Zsivojin belügyminiszteri segédminisztert. Minisztertanácsunk elnöke, valamint belügyminiszterünk haltsa végre ezt az ukázt. Beograd, 1929. október 9.

Zsivkovics Petár
a minisztertanács elnöke,
belügyminiszter, Őfelsége tiszteletbeli
adjuvánsa, hadosztálytábornok.

Alekszandar s. k.

Vasárnap népgyűléssel, fáklyásmenettel és kivilágítással ünnepli Szubotica az állam új elnevezését

Lelkes hangulatban folyt le a szerdai értekezlet — Csütörtökön délután öt órakor új értekezlet lesz a városházán

A szubotici városháza nagytermében szerdán délután öt órakor értekezletet tartottak az összes szubotici társadalmi, kulturális, nemzeti és sportegyesületek kiküldöttjei és előkelő közéleti férfiak. Megjelentek többek között az értekezleten dr. Matijevics Sztipán és dr. Manojlovics Vladisláv királyi közjegyzők, dr. Jvics Alexa egyetemi tanár, a Vörös Kereszt elnöke, dr. Demcsenko Gligorije, a jogi fakultás dékánja, dr. Pavlovics Milos, a Lloyd titkára, dr. Szántó Gábor főorvos és felesége, dr. Klein Adolf, a zsidó hitközség elnöke, dr. Borko Jakab vasutigazgató, Gyorgyevics Jovan törvényszéki bíró, a futballszövetség elnöke, a szerb jótékony nőegylet, a bunyevác jótékony nőegylet és sok más egyesület kiküldöttjei.

Az értekezletet Osztojics Szelimir polgármester nyitotta meg és rövid beszédben üdvözölte a megjelenteket, majd a következőket mondta:

— Hálásak vagyunk Őfelsége Alekszandar királynak, hogy egy névbe egyesítette három nemzetünk nevét és ezzel hazánk nagy fiainak régi álmát valóra váltotta. Ez a tény imperative megköveteli tőlünk, hogy ezt az epochális aktust méltó ünnepséggel üljük meg. Kérem Önöket, hogy az értekezleten állítsák össze az ünnepség programját.

Ezután egyhangulag dr. Matijevics Sztipán királyi közjegyzőt, volt főispánt választották meg az értekezlet elnökévé. Dr. Matijevics Sztipán rövid beszédében megköszönte a jelenlevők bizalmát, a következőket

mondotta:

— Kortörténelmi fontossága van Őfelsége Alekszandar király legutóbbi törvényének és ha valaki örül ennek a szerencsés változásnak, akkor Jugoszlávia északi vidéke, Szubotica szívből örül és örülhet ennek. Őfelsége ezzel ismételtlen bebizonyította, hogy mennyire a szívén viseli a nép kívánságait, mennyire szereti és tiszteli ezt a földet és lakóit. *Éljen a király!* Az értekezleten óriási lelkesedéssel eljenezték a királyt és a királyi családot és Jugoszláviát.

Petrovics Koszta városi mérnök terjesztette be ezután javaslatát a rendezendő ünnepély programjára vonatkozólag. A terv szerint vasárnap tartják meg az ünnepségeket. Vasárnap délelőtt mindenki résztvesz az ünnepi istentiszteleten, majd délelőtt tizenegy órakor diszkozyülés lesz a városházán. A délelőtti program ezzel befejeződik.

Délután öt óra harminc perckor az egyesületek, korporációk és társaságok zászlók alatt hatos sorokban gyülekeznek a Szloboda-téren a Polgári Kaszinó előtt. Öt óra negyven perckor az ünnepi bizottság elnöke megnyitja a gyűlést, majd minden korporáció, egyesület és szervezet kiküldöttje rövid beszédet mond, amely csak egy percig tarthat. A beszéd időtartamát azért korlátozták, mert mintegy ötven egyesület van, amelyek mind részt akarnak venni az ünnepségben. A beszédek után a szubotici dalárdák eléneklik a jugoszláv himnuszt, majd határozati javaslatot hoznak, amelyben üdvözlik Őfelsége Alekszandar királyt, Zsivkovics Petár miniszterelnököt és elhatározzák, hogy Szubotican a kistanácsteremben két emlékkönyvet helyeznek el, amelyben minden lakos beírhatja a nevét. Az egyik könyvet dr. Matijevics javaslatára elküldik a királyi udvarnak, a másik könyvet a városi levéltárba helyezik el, hogy a nagyfontosságú eseménynek maradandó emléke legyen.

Vasárnap este hat óráig ki kell világítani az ablakokat és a gyűlés után a Szloboda-térről ünneplőmenet fáklyákkal, tűzoltó-, katonai- és szokozzenével a következő útvonalakon: Szloboda-térről, a Paje Kuluncsicseva uccán keresztül a Vilsonova uccára innen a Stros Mayer uccán át a Karagyorgye tételre, az Alekszandrova uccán keresztül a Kralja Petra tételre, ahol a katonazene eljátssza a himnuszt, majd a menet széteszik.

Az emlékkönyvet hétfőn délelőtt kilenc órakor helyezik el a városháza kis tanácstermében és egy hétig lesz kitéve, hogy ezalatt az idő alatt a város minden polgára aláírhasza.

Ezután az értekezlet megválasztotta az ünnepi bizottságot. Elnöknek egyhangulag dr. Matijevics Sztipán királyi közjegyzőt választották meg, a bizottság tagjai lettek az összes szubotici egyesületek elnökei.

Értekezlet után a szubotici tanyai lakosság képviselői mintegy harminc tagu küldöttsége jelent meg a polgármesternél és a nála tartózkodó dr. Matijevics Sztipánnál, akiket arra kértek, hogy olyan programot állítsanak össze, amelyben a tanyai lakosság, a parasztság is résztvehet, mert tudnivaló, hogy a tanyai nép főleg vasárnap délelőtt tartózkodik a városban. A polgármester és dr. Matijevics Sztipán elhatározták, hogy honorálni fogják a parasztság kívánságát és csütörtök délután öt órára újabb értekezletet hívnak össze.

Dr. Matijevics Sztipán, az ünnepi bizottság elnöke a polgármesterrel egyetértve szerdán este a következő meghívó közlésére kérte fel a Bácsme gyei Naplót:

Postovanom Udruženju. Subotica!

Na želju is traženje mnogih učesnika konferencije od 9. oktobra 1929. sazivam ponovnu konferenciju ođora za proslavu proglašenja Kraljevine Jugoslavije za 10. oktobra 1929. godine posle podne u pet časova u velikoj večnici gradske kuće, radi dopune programa. Subotica, 9. oktobra 1929. godine.

A felhívás magyarul a következő:

— Az 1929. október 9-ikén megtartott értekezlet sok résztvevőjének kívánságára és kérésére a Jugoszláv királyság elnevezés alkalmával rendezendő ünnepség bizottságát október 10-ikén, csütörtökön délután öt órára a városháza nagy tanácstermébe összehívom a program kibővítése végett.

A bizottság elnöke kéri mindazokat, akik a szerdai értekezleten résztvettek, hogy a csütörtöki értekezleten is megjelenni sziveskedjenek.



Ami a gyermekekbe beléneveltek, az a felnőtt egyénél már szokás. Csak tiszta fehérnemű képes a tiszta testben jóleső érzést kiváltani. Hogy a fehérneműnk állandóan vakítóan fehér és tisztán megőrizhessük, szükségünk van jó minőségű, tiszta színezőszappanra. Olcsó marószappannál semmit sem takarítunk meg. Ennélfogva kérjük kifejezetten a 80 év óta közkedvelt

SZARVAS VÉDJEGYŰ

SCHICHT SZAPPANT

Saraceanut, a legfelsőbb törvényszék biráját választották meg a román régenstanács új tagjává

Izgalmas tanácskozások előzték meg a régenst választó nemzetgyűlést, amelyről a liberálisok és az Averescu-párt távol maradt — Presan tábornokra 22 és Károly volt trónörökösre kilenc szavazat esett a Saraceanura leadott 445 szavazattal szemben

Bukarestből jelentik: Szerdán délelőtt tíz órára volt kint a kamara és szenátus együttes ülése, amelynek napirendjén egyetlen pont szerepelt: az elhunyt Buzdugan régens utódának megválasztása. Kedden egész nap és a késő éjszakai órákban is

renkívül heves agitáció folyt Mária özvegy királyné mellett, de a nemzeti parasztpárt Jorga pártjával, a nemzeti demokratapárttal együtt az utolsó percig kitartott álláspontja mellett, amely szerint az özvegy királyné jelölése az alkotmányba ütközik.

Maniu miniszterelnök és a kormány tagjai szerdán már a kora reggeli órákban megkezdtek a tanácskozást az új régens személyéről, de nem tudtak megegyezésre jutni. Délelőtt tíz óra már rég elmúlt és a tanácskozások még egyre folytak, úgyhogy már több volt déli tizenkét óránál, amikor a kormány tagjai élükön Maniuvál bevonultak az üléssterembe. A történelmi jelentőségű régensválasztó ülésre 498 szenátor és képviselő jött el.

Pop-Csicsó István, a kamara elnöke, az ülés megnyitása után megállapította, hogy az alkotmány által előírt négyötöd többség jelen van, annak ellenére, hogy a liberálisok és az Averescu-féle néppárt tagjai távolmaradtak az ülésekről.

Az elnök felolvasta a kormány két dekrétumát, amelyek közül az egyik a királyi jogok átvételéről és a másik a nemzetgyűlés egybehívásáról szól, majd hangsúlyozta a régensválasztó gyűlés nagy jelentőségét és rámutatott arra, hogy

a nemzetgyűlésnek a régenstanácsba politikai pártokon felülmúló személyt kell választani.

Maniu miniszterelnök emelkedett ezután szólásra, hogy elparentálja Buzdugan régensét. Utána Jorga tanár, majd a nemzeti parasztpárti Tonescu képviselő méltatta Buzdugan érdemeit, a német párt részéről Hans Ottó Roth, a független parasztpárt nevében dr. Lupu szólt fel, aki súlyos hibának mondotta a kormány részéről, hogy Buzdugan halála után átvette a királyi jogok gyakorlását, mert ezzel száműzte a régensválasztó nemzetgyűlésből a két legnagyobb ellenzéki pártot, a liberálisokat és a néppártot. A magyar párt nevében Bethlen György gróf szólt fel és kijelentette, hogy az erdélyi magyarság mélyen fájjalja Buzdugan régens halálát. Hasonló nyilatkozatot tett Ebner Mayer zsidó képviselő is, majd Maniu miniszterelnök indítványozta, hogy az ülést félóra szünetre szüneteltessék.

Jorga szólt fel ezután újból és nagyhatású beszédében kérte a kormányt, hogy Buzdugan helyére azt az embert válasszák

meg, akinek a legnagyobb szerep jutott Románia legkritikusabb éveinek történetében és ez Presan tábornok, a román hadsereg volt főparancsnoka,

aki mindenképpen méltó utóda lesz Buzdugannak. Jorga hevesen ellenezte beszédében Mária özvegy királynének és Ileana hercegnőnek jelölését.

A szociáldemokraták nevében Flueraş képviselő nyilatkozatot olvasott fel, amely szerint a szociáldemokrata párt a köztársaság alapján áll és ha most mégis szavaznia kell a régens tanács kiegészítéséről, semmiesetre sem foglal állást Mária özvegy királyné mellett.

Az ülést ezután egy fél órára felfüggesztették. A szünetben a pártok vezetői tanácskozásra ültek össze a kormány tagjaival és

a tanácskozás során olyan megegyezés jött létre, hogy Saraceanu Konstantin, a legfelsőbb törvényszék bíróját jelölték a régenstanácsba.

Amikor ennek a parlament folyosóján híre futott, a jelölés úgy hatott, mint a bomba, mert Saraceanu jelölésére senki sem volt elkészülve.

Az ülés újból való megnyitása után ismét Maniu miniszterelnök szólt fel és Saraceanut ajánlotta megválasztásra. Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Éljen Románia! Éljen a dinasztia! Éljen a király!

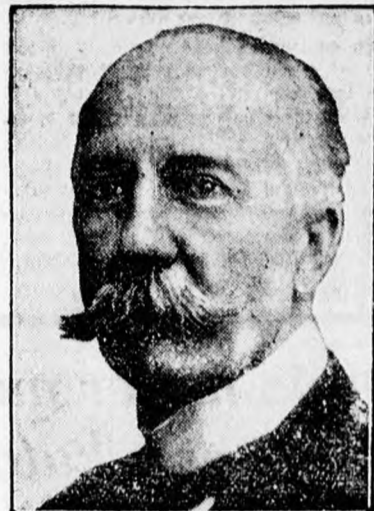
Ezután megkezdődött a szavazás, amelynek eredményét délután 3 óra 15 perckor hirdette ki Pop-Csicsó elnök.

Leadtak összesen 493 szavazatot és ebből Saraceanura 455, Presan tábornokra 22, Károly volt trónörökösre 9.

Radulescu felsőtörvényszéki bíróra 3, Jorgára 1, Saraceanura bukovinai miniszterre 1 szavazat esett, 10 szavazat pedig érvénytelen volt.

A nemzetgyűlés tehát nagy többséggel Saraceanu Konstantint, a legfelsőbb törvényszék bíróját választotta be a régenstanácsba, amit a képviselők és szenátorok lelkes éljenzéssel vettek tudomásul.

A régenstanács új tagja délután négy órakor letette az esküt az alkotmányra.



Az elhunyt Buzdugan régens

Központi elemi iskolát szerveztek Szuboticán

Hét osztálya van az új iskolának

A szuboticei tanfelügyelőség a beltéren központi elemi iskolát létesített, ahová beltéri lakosok gyermekei fognak járni. A központi elemi iskola négy osztályos és a párhuzamos osztályokkal együtt összesen hét osztálya van. A központi iskolát a tanítóképző épületében helyezték el.

A szuboticei tanítóképzőt ugyanis — mint ismeretes — megszüntették és a tanulóit a noviszadi és a szombori tanítóképzőbe utalták át. A tanárok elhelyezéséről egyelőre még nem gondoskodtak, de ez érdekelésünk szerint a legközelebbi napokban meg fog történni. A közoktatásügyi minisztérium a preparandum kiírítása után úgy intézkedett, hogy a Vilsonova uccal nagy épület a leánygimnázium kapja meg. A szuboticei iskolaszék nem elégedett meg ezzel a döntéssel és közbenjárta olyan irányban, hogy az épületet osszák két részre és az emeletet a leánygimnázium részére, a földszinti termet pedig központi elemi iskola részére utalják ki.

A nagy épületet a leánygimnázium kapja meg. A szuboticernek eredményeképp a szuboticei tanfelügyelőség központi elemi iskolát létesített a tanítóképzőben volt gyakorló iskolából, amelyhez szerdán hozzáadták a zsidó elemi iskolának két és a szerb elemi iskolának egy osztályát. A központi elemi iskolának így összesen hét osztálya van. A központi elemi iskola igazgatója Vujics Radomirné.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A kisantantállamok gazdasági konjunkturája

A jugoszláv külkereskedelmi mérleg aktivitása várható Augusztusi kivitelünk 45 százalékkal volt nagyobb, mint tavaly

A szeptember a kisantantállamok gazdasági helyzetében szemmel látható javulást idézett elő. Erre valának a következő jelenségek:

Jugoszlávia

Szeptemberben a gazdasági életben figyelemreméltó javulás állott be. Augusztus hónapban, amint azt a pénzügyminisztérium vámosztálya hivatalos kimutatásában közli, buzában rekordkivétel volt, amennyiben 16.000 vagon buza került 372 millió dinár értékben kivételre. Az augusztusi egész kivétel különben meghaladta az egy milliárd dinárt. Az ezévi augusztusi összkivétel 45 százalékkal nagyobb volt, mint a tavalyi. Ezzel szemben az ezévi augusztusi behozatal: 635 millió dinár, nagyjában a tavaly augusztusi behozatal színvonalán maradt. Ez év első nyolc hónapjában a kivétel 4,6 milliárd dinárt tett ki, míg a behozatal ugyanezen idő alatt 4,87 milliárd dinárra rugott. Ezek az adatok joggal engednek arra következtetni, hogy ezidőn eltűnik a külkereskedelmi mérleg passzivitása, amely az utóbbi években ugyiszólván állandóan tengerikivittel kell számolni.

Szeptemberben azonban a buzakivétel kissé visszahanyatlott.

Az ipari és kereskedelmi alapítások emelkedő irányzatot mutatnak; hasonlóképpen a tőkeemelések is folytatódtek. A legtöbb új alapítás külföldi tőke segítségével ment végbe, ami igen érvendentes jelenség, mert a külföldi tőke fokozott érdeklődésére vall. Különösen jelentékeny mértékben érdeklődik az angol tőke, amely nagyszámú alapításokban vett részt. Az angol tőke főleg Délszerbiában helyezkedik el. Londonban az elmúlt napokban „Zletovo Mines” cég elnevezése alatt 137.000 font sterling alaptőkével egy vállalat alakult, amely a negyedik nagy érdekeltség, amely jugoszláviai fémek kitermelésére és értékesítésére alakult. Az első a „Trepca Mines” cég volt, amely 100.000 font sterling kezdetleges alaptőkével alakult, de amely ma már egy millió font sterling tőkét fektetett be. A második a „Novobrdó Mines” volt, míg a harmadik a „Janjevo Mines Ltd.” cég volt. Mindezek főleg ezüstöt, ólmot és cinket bányásznak.

Államháztartási szempontból nagy jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a júliusi és augusztusi adó-, vám-, monopól-, fogyasztási adóbevételek állandó jellegűt vették fel, sőt emelkedő irányzatot mutatnak fel a tavalyi ugyanazon időre cső bevételekkel szemben.

A Narodna Banka devizakészlete szeptember 22-ki kimutatása szerint 1060 millió dinárnak felelt meg.

Csehszlovákia

A szeptemberi gazdasági helyzet alapján nem mutat nagyobb eltérést az előző hónapokkal szemben.

A pénzpiac már nem olyan likvid, mint az év elején. De ez a pénzügyi részben időnyelbeli körülményekre vezethető vissza. De más tekintetben a pénzügyek az európai gazdasági helyzet általános rosszabbodására vezethető vissza, mert annak erős kihatása érezhető a csehszlovák gazdasági életben.

A nagyobb hitelek iránti érdeklődés és hitelkereslet a természettel és a kampányipar igényeivel áll összefüggésben, de a kivétel meglapadásának is tulajdonítható, amelynek az a kihatása is van, hogy a fizetésteljesítések vontatottabban történnek.

Érdekes és felemlítésre méltó eseménynek tekinthető azonban, hogy amíg a legtöbb európai állam diszkontpolitikája a kamatláb felemelését idézte elő, a csehszlovák Nemzeti Bank ezévi március óta változatlanul fenn tudta tartani az 5 százalékos kamatlábat. Sőt a Nemzeti Bank a közeljövőre nem is tervezi az eddigi kamatláb felemelését. A Nemzeti Bank stabil bankkamattolitikája stabilizáló kihatással volt a hitelszerzésre általában és a gazdasági életnek lehetőséget nyújt, hogy olcsó hitelekkel láthassa el magát. Ennek ellenére mégis némely helyen komoly nehézségek merültek fel.

A csehszlovák mezőgazdaság helyzete kedvezőtlen. A rendkívül alacsony gabonaárak már eddig is 2 milliárd csehszlovák korona hiányt idéztek elő, de ez a hiány

a tavalyi kedvező termésből fennmaradt készletekből fedezhető lesz. Ezek a készletek csökkentik ugyan a mezőgazdaság pillanatnyi veszteségeit, viszont a tavalyi készletek piacradobása erősen lefokozza a mezőgazdaság ellenállóképeségét. Hasonló a helyzet a gyümölcs- és burgonyatermésnél. A csehszlovák mezőgazdaság válsága nemzetközi jelenség.

Ezzel szemben az ipar foglalkoztatása állandó emelkedő irányzatot mutat. A nehézipar: a szén-, bány- és fémipar kitűnően vannak foglalkoztatva. A kőszén- és barnaszénttermelés és hasonlóképpen ezeknek kivételre emelkedő irányzatot mutat. Különösen erősen emelkedett az Ausztriába történt szénexport. A nyersvastermelés a tavalyi szinten áll, de az acélttermelés emelkedést mutat. A gépiparnál főleg a gazdasági gépgyártás van erősen foglalkoztatva és igen sok új munkacéret állítottak be.

Az építőiparban könnyebb természetű zavarok állottak be. Az üveg- és porcellánipar foglalkoztatása nem egységes. A papírparban a termelés hanyatló tendenciát mutat. Tisztaítatlan még a textilipar helyzete. Az általános helyzet bizonytalan és kevésbé kielégítő, csak a juta- és a műselyemgyártás van erősebben foglalkoztatva. A textilipar helyzete kihatással volt a munkanélküliek számának szaporulatára. Kelet-Csehszlovákia textilipara egyenlőre 800 munkást volt kénytelen elbocsátani. Ennek ellenére a munkanélküliség aránylag még alacsony és a tavalyi maximum alá léte valamivel túl. A bőr-, cipő- és keztyűipar kielégítően van foglalkoztatva. A nyersbőrbehozatal szabaddáttele erős kihatással van a bőrpip boldogulására.

A prágai tőzsde a szeptemberi ultimo erős megnyilatkozására az árfolyamok hanyatlásával felelt. Eleinte a kínálat viharos volt, de a tőzsde megnyugodott és a hanyatlóárfolyamok lassabban morzsolódnak le. A bankok intervenciója megállásra bírta a

báissemozgalmat. Ennek ellenére a tőzsdei helyzet még mindig bizonytalan.

Románia

Szeptember hónapnak a gazdasági helyzetre nem volt különösebb kihatása és a jelekből következtetve októberben sem igen várható a helyzet nagyobb megváltozása. Az ország legfőbb termelési ágát, a mezőgazdaságot nagy csatlódás érte. Ez főleg az árpaárak harminc százalékos visszaesésének tulajdonítható, miután ezidőn az árpa a román gabonakivétel legfőbb cikke. A kivételnél a hajófuvarárak 30 százalékos felemelése erősen érezteti hatását.

A petrolcumtermelés meghaladta az utóbbi idők átlagos 1450 vagonnyi termelését és a következő hetekre a termelés újabb fokozása várható. Romániában biztosan számolnak azzal, hogy a tavaly kitermelt 4,3 millió tonnamennyiséget ezidőn túllépjék. A belföldi árak még mindig aránytalanul alacsonyabbak, mint voltak a kartell fennállása idejében. Pütöölaj 1,1 lejbe kerül különként az azelőtti 1,3 lej árral szemben. A tőkehlány kizárja a nagyobb befektetéseket.

A nagy üzletelenség mellett csak a malomipar volt jobban foglalkoztatva. A malomipar mellett termelési lehetőségének csak harminc százalékát használhatta ki, mert a kivétel a figyelembejövő vámkorlátok miatt szűk keretek közt mozoghat. Az ideányhitelek iránti kereslet nagy és azokért 18–20 százalékos kamatot kell fizetni.

A váltókamat a magánbankoknál 18 százalékos maradt és csak prima cégek kamatlába mozgott kivételes esetekben 11–12 százalék között.

A tőzsde teljesen üzletelen volt és igen lanyha irányzatot mutatott. Minden hét újabb mélykurzusokat hozott, különösen erősen elanyhultak a petrolcumértékek. Jobb papiroknál az árfolyamhanyatlás szeptember elseje óta 10 százalékot tett ki. Állandó kamatozású papírok ezzel szemben néhány százalékkal megszűlárdultak.

A pénzügyi helyzet még mindig teljesen tisztázatlan. Július óta az adóbevételek nagyotbak, mint tavaly ugyanebben az időben. Az államháztartási mérleg egyensúlya ennek ellenére még nincs biztosítva. Az állam októberi nagy esedékességeit fedezni tudta, viszont december 31-ikén a Nemzeti Banknál az államnak 2 milliárd lej esedékessége van. Kedvező jelnek tekinthető, hogy az államvasutak régi adósságainak törlesztését megkezdette és ennek révén a gazdasági élet két milliárd lejtel több pénzzel fog rendelkezni.

A hitelezők érdekeit teljesen megvédi az új kényszeregyezési törvénytervezet

Csak a hitelezők háromnegyede többségének hozzájárulásával és legalább negyven százalékos kiegyezési kvótával jöhet létre a csődön kívüli kényszeregyezés — A fizetéseképtelenség bejelentésétől számított kilencven napon belül létre kell hozni a megegyezést

A legfelsőbb törvényhozó tanács egyik multheti ülésén — mint a *Bácsmegeyi Napló* már jelentette — végleges szövegezésében elfogadta a csődön kívüli kényszeregyezésről szóló törvény tervezetét és a tervezet már néhány nap múlva életbe fog lépni. Ezzel az új törvénnyel a kormány pótolni kívánja gazdasági törvénytvárunk hiányosságait, mert a mai helyzet igen kedvezőtlen hatással van az ország kereskedelmi viszonyaira, különösen az ország kereskedelmének hitelképességére és jogbiztonságára.

Mint ismeretes, a világháború első évében beállott óriási gazdasági zűrzavar közepette az akkori osztrák és magyar kormányok elhatározták, hogy szükségintézkedésekkel megakadályozzák, hogy a közgazdasági intézmények áldozatai legyenek az általános válságnak és ekkor megszületett az ugynevezett csődön kívüli kényszeregyezésről szóló törvény, amely ugyintézkedett, hogy bizonyos méltányos esetekben a válságba került kereskedelmi cégek a fennálló csőd-törvény elavult tulsziguro intézkedéseinek kikerülésével törvényes uton egyezkedhessenek ki hitelezőikkel még akkor is, ha a megegyezést nem akarja valamennyi hitelező. A törvény, amely létjogosultsága a háborút követő még nagyobb gazdasági válságban bizonyosodott be teljesen, átvette és az egész államra kiterjesztette Jugoszlávia is. Ekkor azonban, különösen a konszolidáció első éveiben kiderült, hogy a kényszeregyezés intézménye sok visszaélésre ad okot és már közmondássá vált: „egyezz ki háromszor hi-

teleződdel és milliomos vagy.” A külföldi hitelezők is erősen kifogásolták ezeket a viszonyokat, úgyhogy a parlament az 1924. évi pénzügyi törvényben érvénytelené nyilvánította a törvényt és az egész országban az egyes területeken érvényben levő csődtörvényeket állította vissza.

Idővel azonban bebizonyosodott, hogy az érvénytelenített kényszeregyezésnek sok jó oldala volt, amely kiegyensúlyozta az elavult csődtörvények jogászai merevségét és ezért gazdasági körökben mind élelnekben hangzott fel az a követelés, hogy a csődtörvény unillkálása mellett hozzanak új, a modern gazdasági viszonyoknak megfelelő kényszeregyezési törvényt is. A legfelsőbb törvényhozó tanács által most elfogadott törvénytervezet tehát újból a kényszeregyezés elvét fogadta el, de a szerzett tapasztalatok alapján igyekezett garanciákat teremteni, hogy a törvényt család szándékkal ne lehessen kijátszani a közgazdaság egyetemes hitelének kárára. Az új törvény a tavaly életelépített új osztrák kényszeregyezési törvény alapelveire támaszkodik. Ezek a főbb alapelvek a következők:

A törvényhozónak mindenekelőtt döntenie kellett arról, hogy a kényszeregyezést mint általános, vagy csak mint a kereskedelemre vonatkozó intézményt vessék-e be. A törvényhozó az általánosság mellett foglalt állást és pedig a következő okokból:

Majdnem az összes országokban, ahol újból bevezették ezt az intézményt, az volt a domináló szem-



12 hónap és nem 3 év alatt 65 darab eladott és felállított PETKUS vetőmagtisztító- és osztályozógép

a legmeggyőzőbb bizonyítéka annak az elismert ténynek, hogy a mai kor legökölteesebb és legmodernebb vetőmagtisztító gépe a PETKUS beépített szárazoncsávázó készülékkel!

Miután az országban más gyármányu vetőmagtisztítógépek is vannak forgalomban, érdeklődjék saját érdekében az elért eredményekről ott, ahol a PETKUS már a múlt évben is dolgozott!

Mindennemű felvilágosítást ad a vezérképviselőt:

BÁRDOS és BRACHFELD, NOVISAD, Željeznička 105/107
Somborban üzemben bemutatja és díjmentes felvilágosítással szolgál Gromilović Tamás
Szentán pedig Zentai Béla vaskereskedő

FIGYELEM!

Ujjonnan feltárt gyógyerejű
topical ásványvíz

„MILAN TOPLICA“

természetes alkalis savanyúforrás
VICSA - Prokuplje mellett

A C. 44735/1929 számú rendelet alapján gyógy-
erejű viznek elismerve. Ize rendkívül kellemes

MESÉS EREDMÉNNYEL GYÓGYIT: hurutos megbetegedéseket, hólyag- és epebajokat, hólyag- és epekövet, szkrofulotikus alapon fellépő bőrbajokat, de főleg idült légesőhurutot, gyomorhajokot, gyomorégést, csuht, cukor-
bajt, tüdőtuberkulózistól kiváló étvágygerjesztő hatása, a tífus, tüdőcsucs és a hashártya megbetegedéseit, női bajokat (anyaméh és petefészkek gyul-
ladást) és azonkívül széklétszabályozó hatása a csodával határos.

Kapható minden gyarmatárkereskedésben, szállodában vendéglőben, hávéházban,
büfében, stb.

„TILOKS“ K. D.

topical ásványvízkitermelésre alakult vállalat

Telefon 29.53 **BEOGRAD** Frankopanova br. 29
Képviselőket keresünk minden nagyobb városban

FIGYELEM!

Butorok

gyermekkoszik
gyári áron Szuboticeán

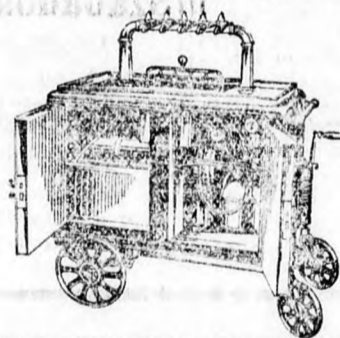
a legnagyobb választékban és legolcsóbban

ERDÉLYI A.

lakásberendezési vállalatnál szereshetők ba.
Bene Sudarevićova ul. 4.

Mozgó limonádé-kimérő apparátust szódagyártóval

tetszetős kivitelben és hygienikus berendezéssel gyárt



Braća Goldner
jégszekrény-, fabutor- és r. zárugyár

Subotica, Jugovića 20
Telefon 1-34

Kérjen árajánlatot!

A RÁDIÓ-technika
legújabb

remekművei

Dr. GEORG SEIBT-BERLIN

3 és 4 csöves villanyháló-
zati kapcsolású készülékei és
világhírű hangszórói

megérkeztek Jugoszláviába!

Közp. eladási hely:

Tehn. Biro Ing. Ing. Solarović, Novisad, Futoški put 68

Okleveles gépész- vagy elektromérnököt keres

világeg most alakuló noviszadi irodájának vezetésére. Kizárólag önálló munkához szokott, legalább 5-6 évi kimenthető gyakorlati rendelkező, agilis mérnök jöhet tekintetbe alapos organizatorikus ismeretekkel, aki egyben az eladásban és akvizitálásban is járatos. A szerb-horvát nyelven kívül a német és lehetőleg a magyar nyelv kifogástalan ismerete, valamint jó külső feltétel. Megfelelés esetén az állás szép jövőt biztosít.

Részletes ajánlatok curriculum vitae-vel és referenciákkal Rudolf Messe beogradi irodájába küldendők »Neviszadi irodavezető« jellegre.

1189 6

Prima

poroszszenet

Osztrau- és Hindenburg-
kokszt

bányaárakon ajánl az

Általános Hitelbank Rt.

szénosztálya

Szubotica — Telefon 51

AMERICAN HEATING

a jelenkor legökölteesebb, koksszal fűtött kályhája.

Csak 4 kg. kokszra van szükség egy 100 köbméteres helyiségnek 24 órán át való fűtésére. Állandó tűz ősztől tavaszig, naponként mindössze egyszer kell egy egész kis mennyiséget utána rakni. Luxus-kivitel. Okvetlen írjen a jugoszláviai vezérképviselőnek: American Heating, Zagreb, Marovska 15.

41889

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika
(Deutsche Keramik)

Kosmajška 7 Beograd Telefon 31-82

Meisseni Hardmuth, Čeh és Zsolnay fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.

Meisseni és Hardmuth-kályhák, valamint luxuskandallók és takeréktűzhelyek (Sparherd).

Költségvetés, tervrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítási helyiségünket

Krauser Károly

cég üvegkereskedő Szubotica, Fótér, ajánlja dusan felszerelt modern villamos esillárjait, a mai viszonyoknak megfelelően igen olcsó árakon.

11003

Vetőmag

Neresített fajbuza kapható vagy becserélhető!

Glied-malom

ZSÁK

PONYVA ZSINEG

legolcsóbban AVRAM SCHIFF zsák- és ponyva-köleszónánál AFRIK, LÓSZÓR és LÓTAKARÓK gyári lerakata HEVEDEREK TÖMLŐK stb. NOVISAD Telefon: 2403 Telegr.: Jutešić Fiók: Beograd-Sava Kérjen árajánlatot!

Mübutor

Legjobb és legizlésebb csak Szabadosnál Subotica, Daničičev put 1

Felozlatás miatt „Nizza” szappangyár összes gépei

ugyszintén a hozzátartozó „Nizza” szappangyártáshoz szükséges stanenik, motor, hajtószi, stb. stb. eladók

Érdeklődők forduljanak Nizza szappangyárhoz Suboticán

Eladó Babkox-kazán

155 m³ épült 1917-ben Brünni Tandem kondenzátoros, 450 HP, legújabb szerkezetű GŐZGÉP Pančevói Gőzmalom R.-t. Pančevo 11841



Révai Adolf

Szubotica Sokolska 2. Telefon 551

Ajánl: Elsőrendű száraz tűzfát, kokszt Fehér darabos meszet 1109 Beoćini portland cementet 1-a portment faszenet Pécs-szabolcsi kétzer mosott kovácszenet, alabaster gipszet Gyors és pontos kiszolgálás! 50 kg-tól teljebb házhoz szállítva

Igéző hajfürtekre



amelyek végtelenül tartósak is akár nedvességben, akár izzadságnál tehet szert minden hőség és ur hajszótvas nélkül a HELA HAJRÖDORITÓ használatával. A legszebb bubiféjet is megszépíti, mert az ondóllást feleslegessé teszi. Nagy idő- és pénzmeztakarítás, hajnövesztő hatása is van. Ha tükörbe néz, meglepődik. A használat után azonnal dús, ondóllát fürtek, igéző frizura. Sok köszönetlevel. Különösen színművésznők dicsérik. Ára 12 dinár, három üveg 28 dinár.

Dr. NIK. KEMÉNY, KOŠICE, postafiók 12/204 ČSR.

»LUMOPHON«

hálózati készülékek, hangszórók, anódapparátusok

minden jobb szaküzletben beszerezhetők

WEITZENFELD i DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsinég, ponyva, gazdasági kötélárak, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

A csillagos homloku leány

— Kis regény —

Irta: TERESCSÉNYI GYÖRGY

Feltárok egyet, beleselkedek. Sötét. Csak a kupéablakból néz velem farkasszem a fergeteges éjszaka, látom a mozdony szürke füstbóbítait, amint elkapja és szétépi őket az orkán. Szikrák is repülnek, éles rubintszínű paraszak, felvillanok és elvesznek a sötétben... Felrakom a máhát és elhelyezkedek a folyó felül sarokban, szemben a menetiránnyal... — Jó volna aludni, nos, kiséreljük meg... Szenetrem huzom az utazósipkát, letakarom magam a plaiddel és elkezdek számolni... hetsével, majd kilencesével százig, aztán visszafelé. Ez a módszer tráskor, az ágyban, mindig bevált és a visszafelé való számolásra csak ritkán került a sor... a nehezebb munka elől az álom bölödelébe menekül az öntudat... Most makacs, most nem tudom rászédni... — Kilencvennyolc, kilencvenegy, nyolcvanegy, hetvenhét... Nem megy... Eh, számárság, hagyjunk abba... Lám csak, kár volt elhajtani azt a ponyvaregényt, most legalább olvashatnék... de visszazárni érte... most már nem... Gondolataim között ezalatt szüntelenül ott bujkál a nyughatalanság. Körüljáratom a szememet a szürkén derengő fülkében és a vészfék gamóját keresem... — Na, nem azért..., nevetséges..., de mégis csak furcsa, hogy nem teszik szem elé, az utas keztyűgyébe... Ebben a kocsiiban nincs is! Határtalan indolencia... Türelmetlenül keresem a villanylámpa gomb-

ját és elcsattantam. Enyhe, kék fény villan fel, az éjszakai fülkelámpa, melyet az alvó utasok nyugalmára szerelnek a jobb vagonokba. A világitás elég ahhoz, hogy tájékozódni tudjak... Ekkor oldalt, az ablak felőli részen a támla szögletébe húzódva rádöbbenek egy arera... Alszik, kicsiny szája nyitva van, haja kibomolva. Szabályos, igen szép női fej. Orra formás, ideges finom cimpákkal, állacsáján gödör, sűrű pillák árnyékolóják lehunyt szemeit... — Ejha! — riadnak agyamban a gondolatok és az előbbi borzongó, hideglelés nyugdatatlanság szempillantás alatt egy más természetű izgalomná változik át Ez az érzés is erős, átható, de kellemes remegéssel éjt hatalmába. Óvatosan leereszkedek a szemközti ülésre, vagy gyázok, nehogy zajt okozzak, köhögés, vagy lábeszosogás, ruhasuhogás jobban elvállik ilyenkor a monoton dübörgéstől, tapasztalatból tudom, hogy a csend is felébreszti az alvót, ha például megáll a szobában a falóra halk és ítemes ketyegése... — Leány, — találgatom, — feltétlenül az, arca rózsás és gyermekes, a száj két piros szirma üde, de lássuk csak, mi az az árnyék a homloka közepén?... Nesztelenül közelebb hajlok és észreveszem a barnáspiros kicsiny csillagot. Tisztán kivehető hat hegyes ága van, szokatlan anyaiegy, mert nem tapasz, vagy sebhely, sem árnyék, sem fényvillózás... — Ohó! — ragad el a fantázia és a különös helyzet felkelti bennem az idegéletet élők lelkében rejtelkedő magán-detektívét. — Ohó, kicsikém! — suttogok magamban és már mosolygok is, — tehát szégyeljük azt a formás májfoltot ottan..., lám csak..., a hajviselet elárulja. Bizony lelkecském, a hajviselet...,

Csakugyan, az alvó leány nem vehette észre, hogy a dus szöke fürtek megnyitáltak és takaratlanul hagyták a homlokot... Különböző jobb-szemöldökére simítva viseli a haját, ez egészen bizonyos. Ilyen hosszú és előre omló tincseket csak így lehet viselni... kár, mert elvesz a homlok nemes tisztasága, melyek még inkább kiemel az a csillag a szemöldökök felett... Hm, hm, feltűnően szép ez a nő, nem csodálnám, ha valami modern hírességgel, színésznővel, népszerű mozi-sztárral, előkelő és külön idegennel, alapítványi hölgyvel hozott volna össze a véletlen... — Nyughatatlanul alszik, finom válla néha megrándul a plaid alatt. Megállunk egy kis állomáson. Várom, hogy felriad, körülnéz, észrevesz. Közömbös arckifejezést erőltetek magamra és egykedvűen nézek ki az ablakon. Megvonaglik, kicsit nyöszörög, mint álmban a gyermek, szája remeg, valamit suttog, de nem tudom kivenni az értelmét. Megint elindulunk, nem ébredt fel. Kissé szünhetett a vihar odakint, de még mindig zuhog az eső. Az ablak üveglapján részatos, sűrű vonalak mutatják a felhőszakadást Az apró permetegeket figyelem sokáig, amint elindul egy-egy esőcsepp, lassan csuszlik lefelé és átlós irányban, — mert a vonat megint vágat a sineken — amint más cseppekhez ér, hirtelen összeolvad azokkal és villámgyorsan lefut a megdagadt patakocská az ablak alsó pereméig... Előhuzom az órámat: éjfél után kettő... még egy félórányi ut van Várhelyig, meg sem állunk többé az állomásig és aztán tovább rohog a vonat vele... oh, soha többé nem találkozom veled, pedig milyen különös véletlen, mintha a vak sors rendezte volna el így... (Folytatdza következik.)

Gyomorhaj, a bél és minden belső szerv megbetegedése

... és illata kellemes és így a gyermekek is előszeretettel veszik. Egyetlen egy kísérlet Önt is meggyőzi ennek a kiváló szernek felülmúlhatatlan hatásáról. — Készíti és postán szétküldi Dr. Semelie gyógyszerháza, Dubrovnik 2. Ára üvegenként 40 dinár, három üveg 105 dinár, nyolc üveg 245 dinár

FIGOL

Női szabósághoz tanonc
(leány vagy fiú)
felvétetik
Csapó divatszalon
Subotica 11871

TÚZIFA
azonnali szállításra
vagóntételekben kapható
Ács Andor
Subotica, Badaličeva 12
11727

Építési szakemberek
...
AQUASIT
szigetelő és szilárdító felhordókat

Próbarendelés mindenkit meggyőz arról, hogy a legalkalmasabb és legbiztosabb szigetelő az **AQUASIT**
Vajdasági vezérképviselet
Bácskai Cseventárgyár, Subotica

Almát, körtét, szőlőt
valamint minden más gyümölcsöt átveszünk bizományi eladásra bankgarancia mellett
MEJUHAS & BARUH
Wien 1., Fleischmarkt 22

Kereskedő!
fűszer- és italszakmából, üzletvezetésre kaucióval kerestetik.
Cím a kiadóban. 11770

Figyelem! Vigyázat! Figyelem!

Kertészek, községek, iskolák, kert- és gyümölcskedvelők, stb.

LEGJOBB IDŐ GYÜMÖLCSFÁK ÜLTETÉSÉRE az ŐSZ, október és november, EZÉRT saját érdekében AZONNAL rendeljen a LEGNAGYOBB FAISKOLÁBAN: Josip Rosenberg, Maribor, Tržačka cesta 64, int. telefon 2301, mert csak onnan kaphat megbízhatóan ELSŐRENDEŰ GYÜMÖLCS- és EPER-ÜLTETVÉNYEKET garanciával fajazonosságban mérsékelt áron.

KÉRJE az 1929/1930-as árjegyzéket.
Kertészek, községek, iskolák, kert- és gyümölcskedvelők, stb.

Figyelem! Vigyázat! Figyelem!

FLEISSIG, PANČEVO

RADIO TELEFUNKEN RADIO



Rádióké zülékek, Villanyberendezések
Luszerok

Eredeti párisi modellkalapok csak nálam kaphatók

Női kalapok minden árban és nagy választékban
Heiduska Mariska Subotica

SZŐLŐSAJTÓKAT SZŐLŐZUZÓKAT

borszivattyukat, pinc gázdas gépeket azonnal szállít
NEUKOMM BALINT FIAI
gép- és réműgyár, vas- és fémöntőde
Telefon 54 **VRŠAC** Telefon 54
Távíráncim: Neukomm Sinovi Vršac

BOROSHORDÓK

17 hl-től 50 hl-ig és egy pálínkafőző kazán
olesó áron eladó
KAKONYI ISTVÁN, Zrijski trg 14 s'au

Minden bélyegző 24 óra alatt elkészül!

Deutsch J.
optikusnál
Subotica
Aleksandrova ul.
5

OLCSÓBBAN VESZ

nagyobb választékból, ha szőrmezsűk-ségletét még az őszi szezon előtt szerzi be! — Nagy raktár! Kedvező feltételek!
Zsulyevics szücs, Subotica
Sokolska ulica 15 10590

A legjobb asztali és templomi GYERTYA

legolcsóbban kapható
Resch Józsefnél Sombor
Kérjen árajánlatot

Iskolatáskák, mappák és bőröndök

bőrből és vászonból olcsón esaki: **SCHLAGER** bőröndőnél a készítőnél szereshetők be. Divatos ridikülökben nagy választék. Subotica, Aleksandrova ul. 1 1218

Előnyomdát

jól szorgozott írásművelő anyagból legolcsóbban szállít
Bleier Márk, Senta (Bačka)
1150 Előnyomda Berendezési Gyár 11581

Uj helyiség!

11213 Saját készítményű
CIPŐK
elegánsak, tartósak, olesók
Kochnál
Pluković-ház, a kiskápolnánál
Uj helyiség!

A. E. C. írógépek

BENCE JÁNOS
írógép mechanikus Subotica
Ciril Metod trg 20.


DIÁKCIPŐ
Nem bukik meg a fatának a Pistája jó cipőjét a
YORSTALPALÓ
csinálta
Poštanska ulica 4.
LUSPAI
Tanácsos és munkások felvételének 246

Ha gallérját, fényesen, fehérén és elegánsan akarja viselni, akkor küldje 445
PIUKOVIC
gőzmosódába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Ürmöst
készíthet otthon recept szerint és hozzávalót legolcsóbban beszerezheti
Kurteš Miloš
fűszer és csemegekereskedésében
Subotica, Muzička škola
Telefon 483

A tudomány Antiszeptikus fog-, uj sikere! száj- és garatviz!

Bakteriológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a víz megöl minden kórokozót, lehetlenné teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájat és a garatokat megtisztítja a ragályt okozó és terjesztő élesztőktől, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép fehérségét
Kétféle védekezőszer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bármely ragályos betegségnek, az angina, reuma, szívizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-



ci lúnak a szájürebe és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.
Garatmegbetegedések-nél különösen hatá- u öblő-szer.
Különösen nélkülözhetetlen az iny- és az állkapocs megbetegedéseinek és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a beteg bizmatos gyógyszert használ.
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.
Ara üvegenként 24 dinár.

Benceze Antal és Fia műbutorgyára

Gyár és központ: Veliki bečkerek — Fikóú let: Beograd, Ko arčeva 9
Alapított 1861
Az összes stibutorok elsőrangú előállítára. Kiváló minőség. Legnagyobb választék Szolid árak! Saját tervező műterem! Szolid árak!
Állandó butor állítás Vel. Bečkereken, függönyökkel, szőnyegekkel és terítőekkel és teljesen berendezett, a kiállítás céljára épített helyiségekben 1081

Autószakembert lehetőleg okleveles mérnököt szerb-horvát és német nyelvtudással keresünk utazásra
Állandó állás. Részletes ajánlatok „Za — 21048” jellegre Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11 címre küldendők

